

ΠΡΟΣ: Πίνακας αποδεκτών - κοινοποίησης

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 28 Δεκεμβρίου 2021

Αριθ. Πρωτ.: 21/235

Θέμα: «Αίτημα επείγουσας ανάκλησης αποφάσεων αδειοδότησης αιολικών σταθμών κατηγορίας Β στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας λόγω πολλαπλών παρατυπιών κατά τη διαδικασία αδειοδότησης»

Αξιότιμε κ. Περιφερειάρχη,
Αξιότιμε κ. Αντιπεριφερειάρχη,
Αξιότιμοι κύριοι, Αξιότιμες κυρίες,

Με την παρούσα εξαιρετικά επείγουσα επιστολή αιτούμαστε την άμεση ανάκληση των αποφάσεων υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) 5 αιολικών σταθμών στα Ακαρνανικά Όρη, εντός της προστατευόμενης περιοχής Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (ΣΠΠ) GR090 «Όρη Ακαρνανικά», οι οποίες φέρουν την υπογραφή του Αντιπεριφερειάρχη Ενέργειας, Περιβάλλοντος, Φυσικών Πόρων και Χωροταξίας. Ο λόγος που αιτούμαστε την ανάκληση είναι **οι πολλαπλές και εξόφθαλμες παραλείψεις, καθώς και εσφαλμένοι χειρισμοί από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ) κατά τη διαδικασία αδειοδότησης**, οι οποίες συνοπτικά είναι:

- 1) Αγνόηση της Υπουργικής Απόφασης ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149 «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*) και Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*) στην Ελλάδα» (ΦΕΚ Β' 3663/09.08.2021).
- 2) Σκόπιμη αγνόηση της γνωμοδότησης του Φορέα Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου – Ακαρνανικών Ορέων για δύο από τα έργα και πλήρης παράκαμψη του Φορέα για τα υπόλοιπα τρία.
- 3) Παράβλεψη της οφθαλμοφανούς κατάτμησης ενός ενιαίου έργου σε μικρότερα προκειμένου να τύχουν ευνοϊκότερου καθεστώτος αδειοδότησης.
- 4) Αγνόηση - μη αξιολόγηση κρίσιμων επιστημονικών δεδομένων για αυστηρώς προστατευόμενο είδος ορνιθοπανίδας, του οποίου η περιοχή εγκατάστασης αποτελεί βίοτοπο ιδιαίτερης κρισιμότητας.

Οι αποφάσεις για τις οποίες αιτούμαστε την ανάκληση τους είναι οι εξής:

1. Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για το έργο «Αιολικό Πάρκο Ισχύος 4,8 MW της ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΡΕΑΣ ΣΥΝ Π.Ε. στην θέση "ΚΟΡΦΟΥΛΑ", Τ.Κ ΑΡΧΟΝΤΟΧΩΡΙΟΥ, Δ.Ε.

ΑΛΥΖΙΑΣ, του δήμου ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ Π.Ε. Αιτ/νίας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (Α.Π.: ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/330426/6445, 26.11.2021)

2. Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για το έργου «Αιολικό Πάρκο Ισχύος 4,8 MW της ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΡΕΑΣ ΣΥΝ Π.Ε. στην θέση "ΑΜΑΛΙΑΡΗ", Δ.Κ ΚΑΤΟΥΝΑΣ, Δ.Ε. ΜΕΔΕΩΝΟΣ, του δήμου ΑΚΤΙΟΥ-ΒΟΝΙΤΣΑΣ, Π.Ε. Αιτ/νίας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (Α.Π.: ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/330520/6450, 26.11.2021)

3. Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για το έργου «Αιολικό Πάρκο Ισχύος 4,8 MW της ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΕΜΟΕΣΣΑ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ ΣΥΝ Π.Ε. στην θέση "ΠΥΡΓΟΣ", Τ.Κ ΘΥΡΙΟΥ, Δ.Ε. ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ, του δήμου ΑΚΤΙΟΥ-ΒΟΝΙΤΣΑΣ, Π.Ε. Αιτ/νίας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (Α.Π.: ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/320816/6291, 22.12.2021)

4. Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για το έργου «Αιολικό Πάρκο Ισχύος 4,8 MW της ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΥΡΟΣ ΣΥΝ Π.Ε. στην θέση "ΒΑΜΒΑΚΑΣ", Τ.Κ ΒΑΡΝΑΚΑ, Δ.Ε. ΑΛΥΖΙΑΣ, του δήμου ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ, Π.Ε. Αιτ/νίας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (Α.Π.: ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/382699/7233, 22.12.2021)

5. Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για το έργου «Αιολικό Πάρκο Ισχύος 4,8 MW της ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΕΜΟΕΣΣΑ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ ΣΥΝ Π.Ε. στην θέση "ΠΕΡΓΑΝΤΗ", Δ.Κ ΤΡΥΦΟΥ, Δ.Ε. ΜΕΔΕΩΝΟΣ, του δήμου ΑΚΤΙΟΥ-ΒΟΝΙΤΣΑΣ, Π.Ε. Αιτ/νίας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (Α.Π.: ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/382655/7230, 22.12.2021)

Στις επόμενες σελίδες αναπτύσσονται αναλυτικά οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση των αποφάσεων:

1. Οι 5 αιολικοί σταθμοί **χωροθετούνται εντός της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) GR090 «Όρη Ακαρνανικά»** και σε μικρή απόσταση από την περιοχή NATURA (Ζώνη Ειδικής Προστασίας, ΖΕΠ) GR2310011 «ΟΡΟΣ ΤΣΕΡΕΚΑΣ (ΑΚΑΡΝΑΝΙΚΑ)». **Η ΣΠΠ και η ΖΕΠ αποτελούν περιοχές εξαιρετικής κρισιμότητας για την επιβίωση του απειλούμενου είδους ορνιθοπανίδας Όρνιου (*Gyps fulvus*), το οποίο χαρακτηρίζεται ως Κρισίμως Κινδυνεύον στην ηπειρωτική Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, στα Ακαρνανικά Όρη εντοπίζεται η μεγαλύτερη αναπαραγωγική αποικία του είδους στην ηπειρωτική Ελλάδα, ενώ αποτελεί τόπο διαχείμασης για πολλές δεκάδες Όρνια από όλον τον Βαλκανικό πληθυσμό. Για την προστασία του συγκεκριμένου είδους και άλλων δύο γυπών (Γυπαετού, Μαυρόγυπα) υλοποιείται Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» (συντονιστής έργου: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας). Το εν λόγω ΕΣΔ εγκρίθηκε και θεσμοθετήθηκε με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149 η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Β' 3663/09.08.2021) και θέτει συγκεκριμένους στόχους για τη διατήρηση του Όρνιου, όπως η άμεση ανάσχεση της περαιτέρω δραματικής μείωσης των πληθυσμών τους μέσω της μείωσης της**

θνησιμότητας τους. Σχετικά με τη θνησιμότητα των Όρνιων, το ΕΣΔ χαρακτηρίζει την απειλή «Πρόσκρουση σε ανεμογεννήτριες» ως Υψηλής Σημασίας, συνεπώς η αδειοδοτούσα αρχή όφειλε να εξετάσει σε μεγάλη λεπτομέρεια και σχολαστικότητα όλα τα διαθέσιμα θεσμικά και επιστημονικά δεδομένα κατά τη διαδικασία αδειοδότησης των ΑΣΠΗΕ.

Η συγκεκριμένη ΥΑ, ωστόσο, δεν έχει ληφθεί καθόλου υπόψη κατά την έκδοση των αποφάσεων, όπως τεκμηριώνεται και από τα επιστημονικά στοιχεία που παρουσιάζονται στη συνέχεια, αλλά και προδήλως από τη μη περίληψή της στους καταλόγους των σχετικών εγγράφων που περιλαμβάνονται στις εν λόγω αποφάσεις.

Σημειώνεται πως, αν και θα έπρεπε να είναι αυτονόητο πως η Υπηρεσία Περιβάλλοντος μίας Περιφερειακής Ενότητας θα έχει γνώση της κατάστασης των προστατευόμενων στοιχείων του περιβάλλοντος στην περιοχή ευθύνης της και θα ενημερώνεται για τις εξελίξεις της νομοθεσίας που τα αφορούν, από την ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ έχουν αποσταλεί 5 διαφορετικές επιστολές¹ από τις αρχές του 2020 προς τις υπηρεσίες της ΠΔΕ με τις οποίες παρέχεται ενημέρωση και για τη σημασία των ορεινών όγκων της Αιτωλοακαρνανίας για την επιβίωση του Όρνιου και για την εν εξελίξει υλοποίηση του έργου LIFE IP 4 NATURA.

2. Κατόπιν επικοινωνίας μας με τον Φορέα Διαχείρισης (ΦΔ) Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου – Ακαρνανικών Ορέων, μας κοινοποιήθηκε το έγγραφο του ΦΔ με το οποίο εκφράζει γνώμη σχετικά με την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση - Ορνιθολογική Μελέτη (ΕΟΑ) της Ενεργειακής Κοινότητας ΒΟΡΕΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε για το έργο «Αιολικό Πάρκο ισχύος 4,8 MWp» εντός Σημαντικής για τα Πουλιά Περιοχής με κωδικό GR090, σε αγροτεμάχιο στη θέση «ΑΜΑΛΙΑΡΗ», Τ.Κ. ΚΑΤΟΥΝΑΣ, Δ.Ε. ΜΕΔΕΩΝΟΣ του Δήμου ΑΚΤΙΟΥ-ΒΟΝΙΤΣΑΣ, Π.Ε. Αιτ/νίας. Όπως προκύπτει από το σχετικό έγγραφο, η γνωμοδότηση του ΦΔ ζητήθηκε από την ίδια την Περιφέρεια - όπως φυσικά ήταν υποχρεωμένη από το γεγονός ότι η περιοχή του υπό συζήτηση έργου αποτελεί περιοχή παρουσίας σημαντικών ειδών πτηνών που αποτελούν εξέχοντα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής NATURA GR GR2310011, και κατά συνέπεια και του ΦΔ - στις 23.11.2021. Η ΠΔΕ, ωστόσο, όχι μόνο δεν περίμενε τη γνωμοδότηση του ΦΔ, αλλά εξέδωσε την απόφαση υπαγωγής σε ΠΠΔ στις 26.11.2021, μόλις 3 ημέρες μετά! Ο ΦΔ έστειλε την αρνητική του γνώμη για το έργο σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα (στις 3/12, 10 ημέρες μετά) και στο έγγραφό του τεκμηριώνεται σε απόλυτο βαθμό και με ακλόνητα επιστημονικά δεδομένα η ασυμβατότητα του έργου με την προστασία του Όρνιου στην περιοχή, ενώ παράλληλα καταδεικνύει την πλήρη ανεπάρκεια της ΕΟΑ του έργου. Το εν λόγω έγγραφο παρατίθεται ως Παράρτημα Ι της παρούσας επιστολής (συνοδευτικό αρχείο στο ηλεκτρονικό μήνυμα).

Παράλληλα, η ΠΔΕ είχε ζητήσει γνωμοδότηση από τον ΦΔ και για τον ΑΣΠΗΕ «ΚΟΡΦΟΥΛΑ» για τον οποίο επίσης εξέδωσε απόφαση υπαγωγής σε ΠΠΔ προτού λάβει τη γνώμη του ΦΔ. Τέλος, για τους

¹ Σημειώνονται οι Αριθμοί Πρωτοκόλλου (ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ) των εν λόγω επιστολών: 20/184, 21/220, 21/123, 21/117, 21/157.

υπόλοιπους τρεις ΑΣΠΗΕ (ΠΥΡΓΟΣ, ΒΑΜΒΑΚΑ, ΠΕΡΓΑΝΤΗ) η ΠΔΕ παράκαμψε πλήρως τον ΦΔ και εξέδωσε τις αποφάσεις υπαγωγής σε ΠΠΔ χωρίς να ζητήσει καν τη γνώμη του ΦΔ, παρά το γεγονός πως συντρέχουν ακριβώς οι ίδιοι λόγοι για να ζητηθεί αυτή η γνώμη.

Θεωρούμε πως δεν απαιτείται περαιτέρω ανάλυση περί της σωρείας παρατυπιών που υπήρξαν στους χειρισμούς των υπηρεσιών της ΠΔΕ, αλλά και της πρόδηλης ασυμφωνίας της απόφασης αδειοδότησης των αιολικών σταθμών με τα πραγματικά επιστημονικά δεδομένα που έθεσε υπόψη της ΠΔΕ ο ΦΔ.

3. Μετά από πληροφορίες που ήρθαν σε εμάς σχετικά με την υποβολή αιτήσεων ΑΣΠΗΕ κατηγορίας Β για υπαγωγή σε ΠΠΔ (όπως γνωρίζετε για τα έργα κατηγορίας Β δεν διεξάγεται ούτε δημόσια διαβούλευση, ούτε οι σχετικές αιτήσεις αναρτώνται στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο), στείλαμε επιστολή στις αρμόδιες υπηρεσίες της ΠΔΕ ζητώντας να ενημερωθούμε για ποιους αιολικούς σταθμούς έχουν κατατεθεί αιτήσεις υπαγωγής σε ΠΠΔ, **προκειμένου να παράσχουμε εξειδικευμένη περιβαλλοντική πληροφορία στην Περιφέρεια σχετικά με τον κρίσιμο ζωτικό χώρο των Όρνιων**, με βάση τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα. Μάλιστα στην επιστολή μας παραθέσαμε τον σύνδεσμο προς την πρόσφατη δημοσίευση² όπου αποτυπώνεται ο ζωτικός χώρος και οι πυρήνες κατανομής των Όρνιων (και) στη Δ. Ελλάδα, όπως προέκυψαν από ανάλυση δεδομένων από δορυφορικούς πομπούς που έχουν τοποθετηθεί σε σημαντικό αριθμό Όρνιων. Θεωρήσαμε – εσφαλμένα, όπως αποδείχθηκε – ότι η ΠΔΕ θα ενδιαφερόταν να αξιολογήσει τις ΕΟΑ με βάση αυτά τα δεδομένα: **μέχρι σήμερα, ωστόσο, δεν έχουμε λάβει καμία γραπτή ή προφορική ενημέρωση σχετικά με το ζήτημα και στο μεταξύ (22/12) εκδόθηκαν και οι 3 αποφάσεις υπαγωγής σε ΠΠΔ.** Έχουμε βάσιμους λόγους να πιστεύουμε ότι και οι ΕΟΑ για τους υπόλοιπους τέσσερις ΑΣΠΗΕ παρουσιάζουν τη σοβαρή ανεπάρκεια της ΕΟΑ του ΑΣΠΗΕ «ΑΜΑΛΙΑΡΗΣ», την οποία επεσήμανε με εμφατικό τρόπο στο έγγραφό του ο ΦΔ.

Για να μη μείνει καμία απορία σχετικά με την αξία της πληροφορίας για την οποία δεν ενδιαφέρθηκαν να λάβουν γνώση και να αξιολογήσουν οι υπηρεσίες της ΠΔΕ, **επισημαίνουμε πως και οι πέντε αιολικοί σταθμοί εμπίπτουν εντός των Κρίσιμων Ενδιαιτημάτων - ζωτικού χώρου των Όρνιων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και ιδιαίτερα κατά την άνοιξη και το καλοκαίρι**, που αποτελούν τις πλέον κρίσιμες περιόδους της αναπαραγωγικής διαδικασίας (όσο πιο έντονο το κόκκινο χρώμα, τόσο συχνότερη παρουσία και μεγαλύτερος αριθμός πτήσεων Όρνιων). Η χαρτογραφική απότύπωση παρατίθεται στο Παράρτημα II της παρούσας επιστολής (εικόνες 1-4), καθώς και η ενδεικτική αποτύπωση των στιγμάτων – θέσεων ενός Όρνιου με πομπό στην περιοχή των Ακαρνανικών Ορέων στη διάρκεια ενός χρόνου (εικόνες 5,6) – για να γίνει κατανοητή η χρήση του χώρου από τα Όρνια σημειώνουμε πως ο πληθυσμός των Όρνιων στην περιοχή από Οκτώβριο έως Μάιο αριθμεί **τουλάχιστον 60** πουλιά.

² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8405602/>

Τα δεδομένα αυτά, σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα γνωμοδότηση του ΦΔ, δεν αφήνουν κανένα περιθώριο αμφισβήτησης του υψηλού κινδύνου πρόκλησης περιβαλλοντικής βλάβης στο εξόχως απειλούμενο Όρνιο από την εγκατάσταση των εν λόγω έργων. Θεωρούμε αυτονόητο πως και σε αυτό το σημείο αναγνωρίζετε την προφανή αμέλεια και σοβαρή παράλειψη από τη μεριά των υπηρεσιών της Περιφέρειας.

4. Πολύ σημαντικό ζήτημα και **αυτοτελής λόγος ανάκλησης των αποφάσεων** είναι το γεγονός πως οι **φορείς και των 5 έργων έχουν κοινή έδρα**, η οποία ταυτίζεται με την έδρα της Ένωσης Αγρινίου, η οποία έχει συστήσει τις αντίστοιχες ενεργειακές κοινότητες, όπως προκύπτει από την ίδια την ιστοσελίδα της³: από τα παραπάνω προκύπτει αβίαστα ότι **ο φορέας και των 5 έργων** (και άλλων πολλών σε αναμονή στην ευρύτερη περιοχή) **είναι ο ίδιος**, επομένως υπάρχει **μία οφθαλμοφανής κατάτμηση ενός μεγαλύτερου έργου σε πολλά μικρά της μίας ανεμογεννήτριας, προκειμένου να αποφευχθεί η υπαγωγή του συνολικού έργου στην – πιο σύνθετη – κατηγορία Α της περιβαλλοντικής αδειοδότησης**. Η μεθόδευση αυτή έχει ήδη κριθεί ήδη **απαράδεκτη** με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ 2157/19)⁴ και στη συνέχεια **με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής** (ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/45322/558, 11.05.2021)⁵ για αντίστοιχη περίπτωση κατάτμησης έργων ΑΣΠΗΕ στην ΠΕ Τρικάλων.

Είμαστε βέβαιοι πως αν δεν φροντίσει η ίδια η Περιφέρεια να αποκαταστήσει τη νομιμότητα με την ανάκληση των αποφάσεων, θα υπάρξει ανεξάρτητη παρέμβαση του ίδιου του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής, ο οποίος άλλωστε είναι αποδέκτης της παρούσας επιστολής.

5. Όπως γίνεται κατανοητό από τα αδιάσειστα επιστημονικά δεδομένα που εκτέθηκαν προηγουμένως, η ενδεχόμενη **μη ανάκληση των αποφάσεων και εγκατάσταση των 5 αιολικών σταθμών θα έχει μετά βεβαιότητας σοβαρές επιπτώσεις στον τοπικό πληθυσμό των Όρνιων, δηλαδή της μεγαλύτερης αποικίας του είδους στην ηπειρωτική Ελλάδα**. Μία τέτοια εξέλιξη, επομένως, θα θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων τόσο της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149, όσο και του Προγράμματος LIFE IP 4 NATURA, κατά συνέπεια υπάρχει κίνδυνος σημαντικό μέρος της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υλοποίηση του ΕΣΔ για τους Γύπες να καταστεί ατελέσφορη. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου **να μη χρεωθεί το πρόγραμμα και οι**

³ <https://www.e-ea.gr/a%cf%80%ce%b5/%ce%bd%ce%ad%ce%b1-%ce%b5%ce%bd%ce%b5%cf%81%ce%b3%ce%b5%ce%b9%ce%b1%ce%ba%ce%ac-%ce%ad%cf%81%ce%b3%ce%b1/>

⁴ <https://nomosphysis.org.gr/19979/ste-2157-2019-paranomi-tirisi-parallilon-diakriton-diadikasion-perivallontikis-adeiodotisis-omoion-ergon-se-omora-gipeda-me-toys-aytoys-dikaioyxoys/>

⁵ https://dasarxeio.com/wp-content/uploads/2021/05/45322_458_%CE%A5%CE%A0%CE%95%CE%9D-%CE%94%CE%99%CE%91%CE%9A%CE%9F%CE%A0%CE%97-4_%CE%91%CE%A3%CE%A0%CE%97%CE%95_%CE%A0%CE%95_%CE%A4%CE%A1%CE%99%CE%9A%CE%91%CE%9B%CE%A9%CE%9D.pdf

εταίροι του αποτυχίας που οφείλονται σε εξωγενείς παράγοντες, σε περίπτωση μη ανάκλησης των αποφάσεων η παρούσα επιστολή θα κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στον εξωτερικό συνεργάτη της Επιτροπής υπεύθυνο για την παρακολούθηση της πορείας των προγραμμάτων LIFE.

6. Αν και θεωρούμε ότι όλα τα παραπάνω **δεν αφήνουν καμία αμφιβολία για την ανάγκη ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής σε ΠΠΔ των 5 αιολικών σταθμών**, θέλουμε να σχολιάσουμε την περίληψη του όρου της εγκατάστασης αυτόματου συστήματος αποτροπής πρόσκρουσης (αναφέρεται στις αποφάσεις ως «κάμερες – λογισμικό-DT Bird ή ανάλογο σύστημα») στις αποφάσεις, το οποίο αντιμετωπίζεται λανθασμένα ως «πανάκεια», που καταργεί την υποχρέωση ορθής χωροθέτησης ανεμογεννητριών. Τα διαθέσιμα δεδομένα, ωστόσο, **καταρρίπτουν τον ισχυρισμό περί υψηλής αποτελεσματικότητάς του στον μετριασμό των επιπτώσεων καθώς:**

- Είναι ευνόητο πως σε χαμηλές συνθήκες ορατότητας, οι οποίες μόνο ασυνήθιστες δεν είναι στην περιοχή και στα υψόμετρα εγκατάστασης των ανεμογεννητριών, **οι κάμερες του συστήματος θα έχουν πολύ περιορισμένη δυνατότητα να εντοπίσουν τα πουλιά που προσεγγίζουν και να ενεργοποιήσουν έγκαιρα το σύστημα αποτροπής ή/και παύσης**. Απολύτως χαρακτηριστικό και σχετικό είναι το πρόσφατο (Αύγουστος 2020) περιστατικό πρόσκρουσης και θανάτου 3 Ροδοπελεκάνων σε ανεμογεννήτριες στο όρος Βαρνούντας, σε συνθήκες πυκνής ομίχλης.⁶
- Το προαναφερθέν περιστατικό θανάτωσης Ροδοπελεκάνων σε ΑΣΠΗΕ στον Βαρνούντα προκαλεί εύλογες αμφιβολίες για το αν ένα ηλεκτρονικό σύστημα με απαιτούμενη υψηλή ευαισθησία, όπως το DT Bird, έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει αποδοτικά και να ανταπεξέλθει χωρίς βλάβες στις καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε μεγάλο διάστημα του έτους σε υψόμετρα 1200-500 μέτρων (χιονοκάλυψη, ολικός παγετός, πολύ χαμηλές θερμοκρασίες). Τις παραπάνω δυσκολίες επικαλείται και η εταιρεία διαχείρισης του ΑΣΠΗΕ στον Βαρνούντα για τη μη λειτουργία επί πέντε (5) έτη του συστήματος DT Bird στην απόφαση επιβολής προστίμου από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας⁷. Το άκρως πιθανό ενδεχόμενο **μη λειτουργίας του συστήματος DTBird για μεγάλα χρονικά διαστήματα αναιρεί αυτόματα την ανάγκη υιοθέτησής του ως μέτρο μετριασμού των σημαντικών επιπτώσεων του ΑΣΠΗΕ**, καθώς καθίσταται απολύτως ανεπαρκές μέτρο για τον μετριασμό των επιπτώσεων πρόσκρουσης.
- Το σύστημα αυτό καθαυτό, ακόμα και σε θεωρητικά ιδανικές συνθήκες, **δεν φαίνεται να μπορεί να περιορίσει σε ικανοποιητικό βαθμό τις επιπτώσεις στους πληθυσμούς μεγαλόσωμων αρπακτικών πτηνών**. Πιο συγκεκριμένα, η πιο καλά μελετημένη περίπτωση χρήσης του είναι στο νησί Smola της Νορβηγίας, στο πλαίσιο του Προγράμματος BirdWind Project. Σύμφωνα με το έγγραφο “Conservation of birds of prey in Norway – Guidelines and management priorities”⁸ της

⁶ https://www.spp.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=288%3A2020-%2008-11-20-15-35&catid=6%3A2010-03-04-13-52-03&lang=el

⁷ <https://diavgeia.gov.gr/decision/view/%CE%A92%CE%A8%CE%A87%CE%9B%CE%A8-%CE%A9%CE%A1%CE%92>

⁸ https://www.cms.int/raptors/sites/default/files/document/Norway_BirdsofPrey_2020-05.pdf

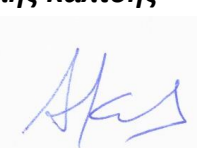
BirdLife Norway, αν και στο συγκεκριμένο έργο έχει εγκατασταθεί σύστημα αποτροπής πρόσκρουσης, συνολικά 100 Θαλασσαετοί έχουν αναφερθεί να έχουν σκοτωθεί από ανεμογεννήτριες την περίοδο 2005-2019 και οι αιολικές εγκαταστάσεις συνέβαλαν σε πρόσθετη θνησιμότητα της τάξεως του 30%. Παράλληλα, ο αριθμός των αναπαραγόμενων αετών εντός της περιοχής εγκατάστασης των αιολικών σταθμών μειώθηκε κατά την περίοδο μελέτης, και η αναπαραγωγική επιτυχία μειώθηκε στις επικράτειες εντός απόστασης 500 μ. από τις ανεμογεννήτριες.

- Στην πρόσφατη αρνητική γνωμοδότηση της ΔΔΦΠΒ του ΥΠΕΝ⁹ για τους ΑΣΠΗΕ «Μίχος – Βοϊδολίβαδο – Απέλινα» και «Γραμμένη – Τούρλα – Καρνόπι» στα Άγραφα, όπου προτάθηκε από την ΜΠΕ η χρήση τέτοιου συστήματος, η ΔΔΦΠΒ σημειώνει ότι «τα συστήματα αυτά οδηγούν στον σταδιακό εκτοπισμό της ορνιθοπανίδας ενώ προκαλούν όχληση και στα άλλα είδη πανίδας που διαβιούν στην περιοχή», επισημαίνοντας ότι «η σκόπιμη ενόχληση των πτηνών, ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής, απαγορεύεται ρητά από το άρθρο 6 παρ. 1 της ΚΥΑ με αρ. πρωτ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 (ΦΕΚ Β'1495/2010)».

Ευελπιστούμε ότι όλα τα παραπάνω επαρκούν για να γίνει κατανοητή η **ανάγκη άμεσης ανάκλησης των επίμαχων αποφάσεων και αναμένουμε την άμεση ανταπόκρισή σας, καθώς και την παρέμβαση των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠΕΝ και του ΟΦΥΠΕΚΑ**. Θεωρούμε, επίσης, αυτονόητο πως δε θα ξανασυμβεί στο μέλλον να αδειοδοτηθούν έργα από την Περιφέρεια που ενδέχεται να επηρεάζουν τον τοπικό πληθυσμό του Όρνιου και τους βιότοπούς του χωρίς την πρότερη ενημέρωση του Προγράμματος LIFE IP 4 NATURA, και ασφαλώς του ΦΔ Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου – Ακαρνανικών Ορέων.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Νίκη Καρδακάρη 	Αποστόλης Καλτσής
Πρόεδρος ΔΣ Ελληνικής ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ Εταιρείας	Βιολόγος MSc Συντονιστής για την Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία στο Πρόγραμμα LIFE IP 4 NATURA

⁹ https://files.ornithologiki.gr/docs/politiki/aiolika/D9_ASPHE_Agrafa_Gnwmodotisi_YPEN.pdf

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΠΡΟΣ

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Γραφείο Περιφερειάρχη κ. Φαρμάκη

E-mail: grafeio.pde@pde.gov.gr; m.voutsina@pde.gov.gr

Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Ενέργειας, Περιβάλλοντος, Φυσικών Πόρων και Χωροταξίας κ. Δημητρογιάννη

E-mail: periv.energy@pde.gov.gr; l.dimitrogiannis@pde.gov.gr

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Γραφείο Υφυπουργού κ. Αμυρά

E-mail: secdepmin.envr@ypen.gr

Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής

E-mail: k.dimopoulos@prv.ypeka.gr; dimopoulosmail@yahoo.gr

Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

E-mail: sec.dipa@prv.ypeka.gr; k.nikaprv@ypeka.gr;

Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας

E-mail: a.psaila@prv.ypeka.gr; i.vasilaki@prv.ypeka.gr

Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

E-mail: info-ofypeka@prv.ypeka.gr; i.mitsopoulos@prv.ypeka.gr

Φορέας Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου – Ακαρνανικών Ορέων

E-mail: info@fdlmes.gr

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών

E-mail: dimitris.karavidas@pde.gov.gr

Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού

E-mail: dpxs@pde.gov.gr; l.stamatelatos@pde.gov.gr

Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας

E-mail: tpy7@aitnia.pde.gov.gr; i.tzabara@aitnia.pde.gov.gr;

Γραμματεία Περιφερειακού Συμβουλίου

E-mail: grammateia.ps.pde@pde.gov.gr; dd.tso@pde.gov.gr;

Περιφερειακές Παρατάξεις

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «ΟΛΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ»

E-mail: anti@aitnia.pde.gov.gr;

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ»

E-mail: katsifar@gmail.com

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «Δυτική Ελλάδα ΜΠΡΟΣΤΑ»

E-mail: kospiliop1@gmail.com

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

E-mail: anastasia.aggelopoulou@gmail.com

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ»

E-mail: costpap@sch.gr

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

E-mail: xatzilamprou@yahoo.gr

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ»

E-mail: chris.kos.9@gmail.com

Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Γραμματεία Προγράμματος LIFE IP 4 NATURA

E-mail: lifeip4natura@gmail.com

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

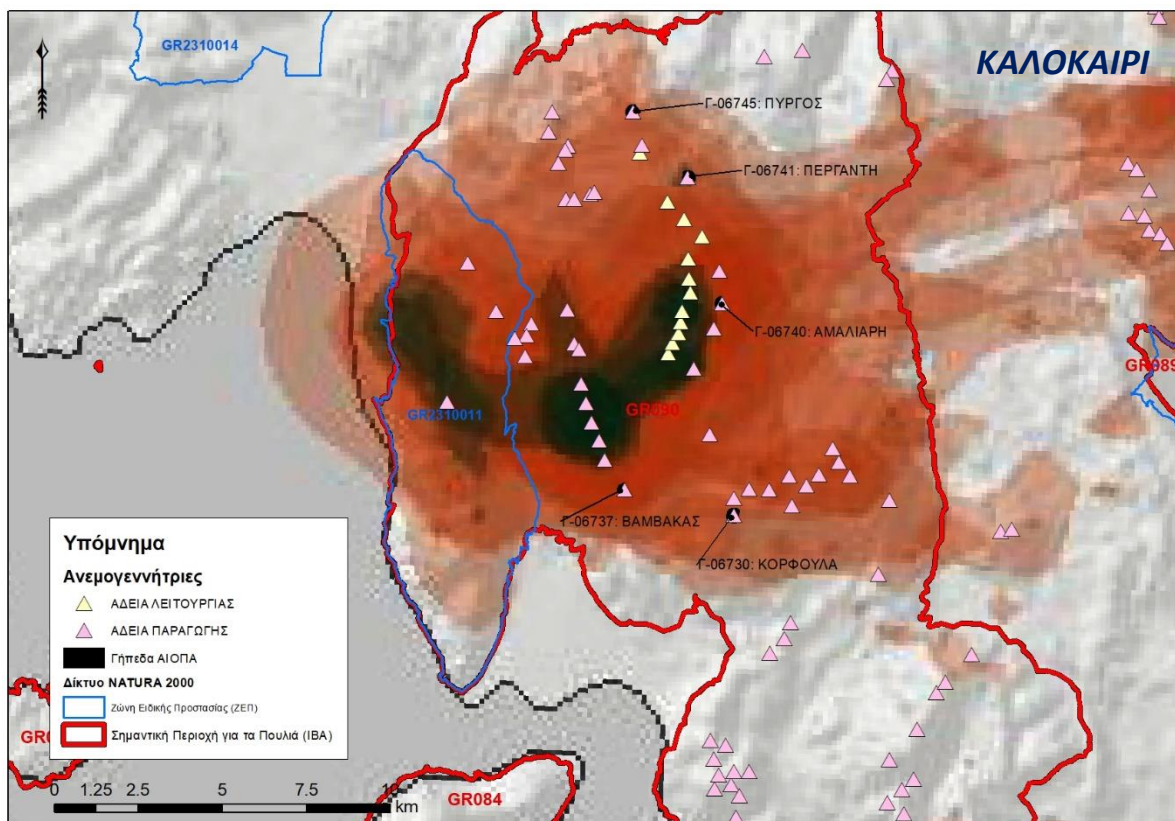
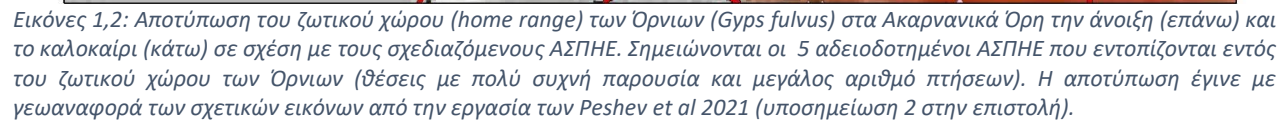
Ι. Έγγραφο του Φορέα Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου – Ακαρνανικών Ορέων με τίτλο «Γνωμοδότηση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης-Ορνιθολογικής Μελέτης (Ε.Ο.Α.) της Ενεργειακής Κοινότητας ΒΟΡΕΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε για το έργο «Αιολικό Πάρκο ισχύος 4,8 MWp» εντός Σημαντικής για τα Πουλιά Περιοχής με κωδικό GR090, σε αγροτεμάχιο στη θέση «ΑΜΑΛΙΑΡΗ», Τ.Κ. ΚΑΤΟΥΝΑΣ, Δ.Ε. ΜΕΔΕΩΝΟΣ του Δήμου ΑΚΤΙΟΥ-ΒΟΝΙΤΣΑΣ,

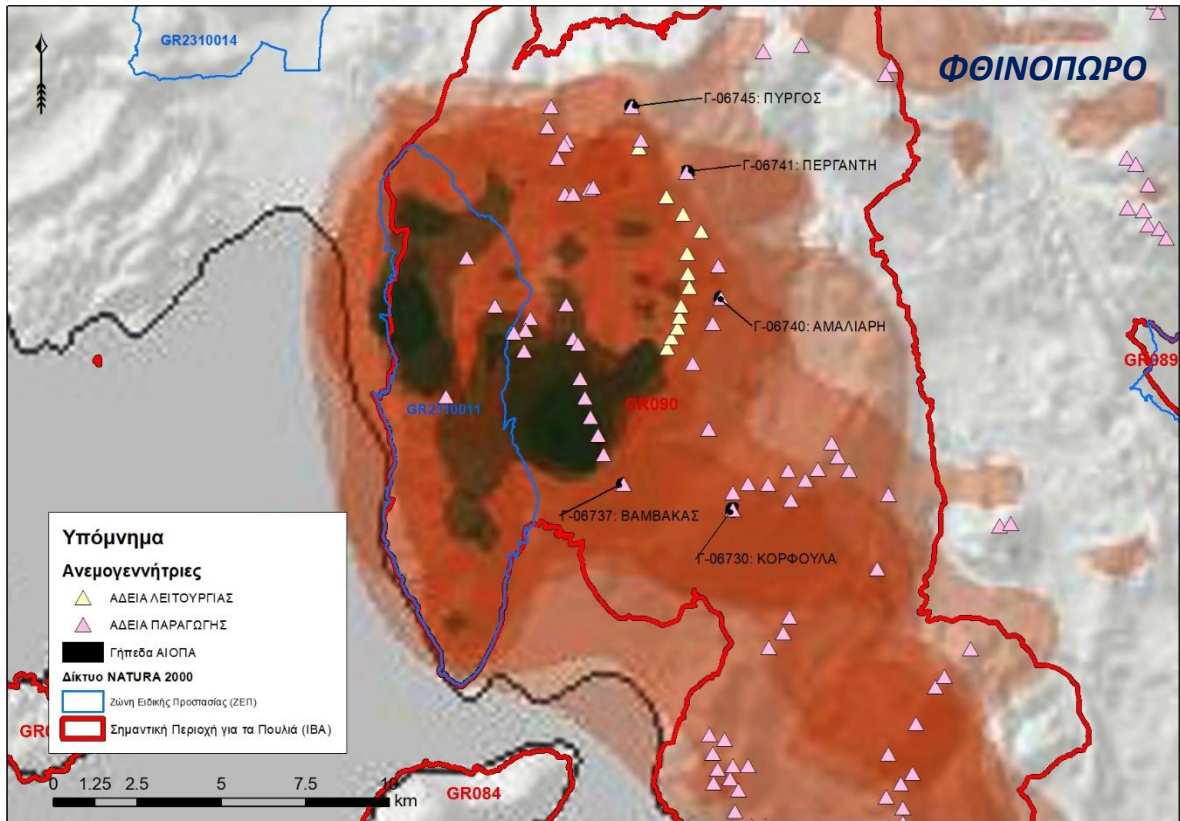
Π.Ε. Αιτ/νίας

(συνοδευτικό αρχείο στο ηλεκτρονικό μήνυμα)

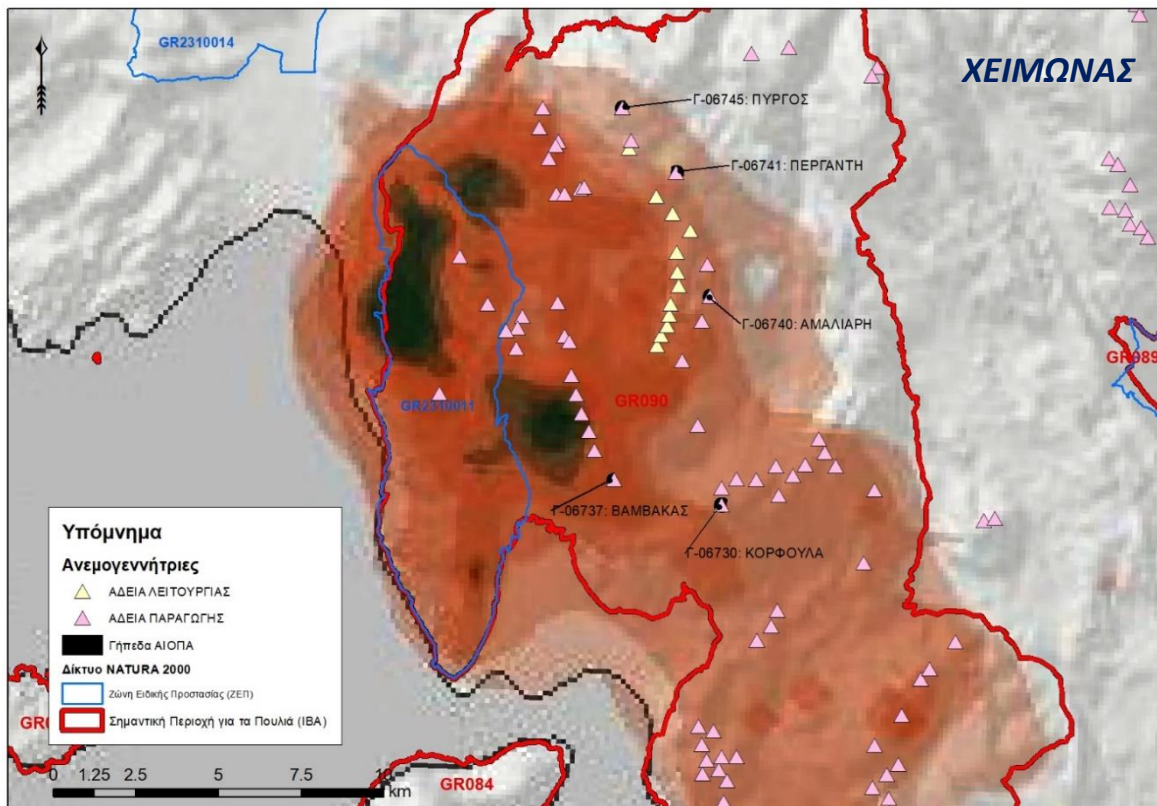
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

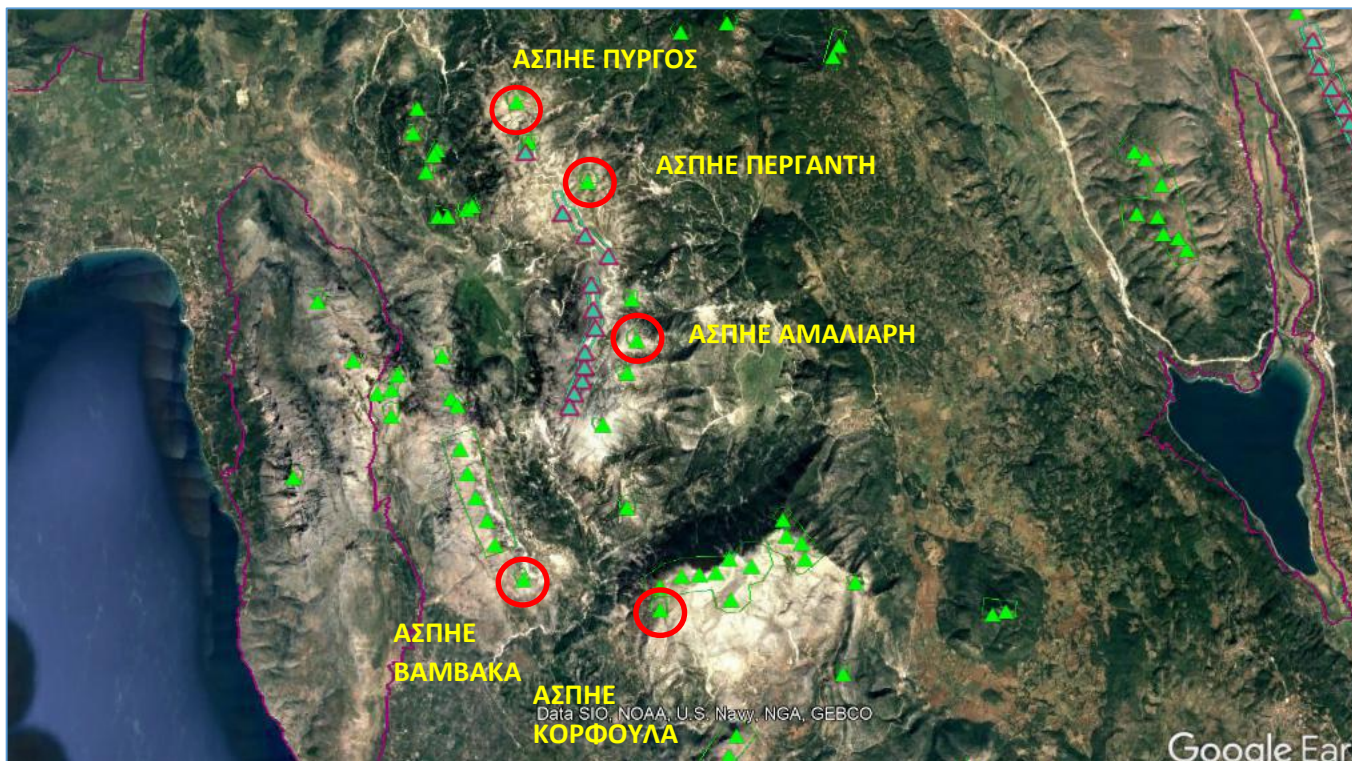
II. Χαρτογραφική αποτύπωση του ζωτικού χώρου των Όρνιων στα Ακαρνανικά Όρη σε σχέση με τη θέση εγκατάστασης των 5 ΑΣΠΗΕ

Εικόνες 3,4: Αποτύπωση του ζωτικού χώρου (home range) των Όρνιων (*Gyps fulvus*) στα Ακαρνανικά Όρη το φθινόπωρο (επάνω) και τον χειμώνα (κάτω) σε σχέση με τους σχεδιαζόμενους ΑΣΠΗΕ. Σημειώνονται οι 5 αδειοδοτημένοι ΑΣΠΗΕ που εντοπίζονται εντός του ζωτικού χώρου των Όρνιων (θέσεις με πολύ συχνή παρουσία και μεγάλος αριθμός πτήσεων). Η αποτύπωση έγινε με γεωαναφορά των σχετικών εικόνων από την εργασία των Peshev et al 2021.

Εικόνες 5,6: Αποτύπωση των θέσεων εγκατάστασης των 5 αιολικών σταθμών στα Ακαρνανικά Όρη (επάνω) και σε σχέση με την παρουσία ενός Όρνιου με δορυφορικό πομπό (κάτω): τα σημεία απεικονίζουν τα στίγματα – θέσεις ενός Όρνιου (από τα περίπου 60 που απαντούν στην περιοχή μεταξύ Οκτωβρίου – Μαΐου) σε διάστημα περίπου ενός έτους.

